

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Jacek Błaszczyk
SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

w sprawie **E. R.**

oskarżonej o czyny z art. 218 § 1a k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 13 listopada 2024 r.

skarg prokuratora oraz obrońcy oskarżonej

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie

z dnia 7 lutego 2024 r., VI Ka 1299/21,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Wołominie

z dnia 21 października 2021 r., VIII K 946/16,

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.,

1) uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu Warszawa-Praga w Warszawie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym,

2) zwraca oskarżonej E. R. uiszczonej opłatę od skargi w kwocie 450 (czterysta pięćdziesiąt) zł.

Jacek Błaszczyk Tomasz Artymiuk Małgorzata Gierszon

UZASADNIENIE

W dniu 30 marca 2016 r. prokurator oskarżył E. R. o popełnienie 12 występków: z art. 218 § 1a k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Sąd Rejonowy w Wołominie, wyrokiem z dnia 21 października 2021 r., w sprawie VIII K 946/16, uznał ją za winną popełnienia zarzucanych jej czynów z tym ustaleniem, że stanowią one ciąg przestępstw z art. 91 §1 kk w zw. z art. 218 § 1a kk w zw. z art. 12 § 1 kk i za to na podstawie art. 218 § 1a kk w zw. z art. 12 § 1 kk, w zw. z art. 91 § 1 kk skazał ją na karę grzywny w wysokości 80 stawek dziennych po 50 złotych stawka oraz orzekł o kosztach postępowania.

Wyrok powyższy zaskarżyli apelacjami:

1/ oskarżona, zarzucając wyrokowi szereg błędnych ustaleń polegających między innymi na nie przeanalizowaniu dowodów świadczących na korzyść oskarżonej. Wskazała również na sprzeczności zawarte w treści uzasadnienia wyroku dotyczące faktów udowodnionych i nieudowodnionych, domagając się uniewinnienia w całości od popełnienia zarzucanych czynów;

2/ obrońca oskarżonej, zarzucając rażącą obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, poprzez sporządzenie uzasadnienia wyroku w sposób wewnętrznie sprzeczny, zaniechanie uwzględnienia w toku wyrokowania dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych E. R. oraz zaniechanie przeprowadzenia dowodu z akt pracowniczych osób pokrzywdzonych, a nadto szereg błędnych ustaleń dotyczących oceny zeznań świadków.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny wyrokiem z dnia 7 lutego 2024 r., w sprawie VI Ka 1299/21, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Wołominie do ponownego rozpoznania.

Na ten wyrok Sądu odwoławczego skargi wnieśli prokurator i obrońca oskarżonej. Prokurator zaskarżył go na niekorzyść oskarżonej E. R.. W skardze zarzucił rażącą obrazę prawa procesowego - art. 437 § 2 k.p.k. poprzez błędne przyjęcie przez Sąd odwoławczy, że naruszenia procesowe Sądu Rejonowego w Wołominie wymagały przeprowadzenia przewodu sądowego na nowo w całości, co skutkowało uchyleniem wyroku i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu do

ponownego rozpatrzenia, podczas gdy podnoszone uchybienia procesowe polegające w szczególności na zaniechaniu uwzględnienia w toku wyrokowania dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych oskarżonej oraz zaniechania przeprowadzenia dowodów z akt pracowniczych pokrzywdzonych są klasycznymi czynnościami procesowymi możliwymi do przeprowadzenia przez Sąd odwoławczy w toku uzupełniającego postępowania dowodowego, zaś nawet daleko idące braki uzasadnienia wyroku nie mogą stanowić podstawy do jego uchylenia. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny-Odwoławczy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Z kolei obrońca oskarżonej wyrokowi Sądu II instancji zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego, mających wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 455a k.p.k. poprzez ich nieprawidłowe zastosowanie i uchylenie wyroku Sądu I instancji, w sytuacji gdy Sąd Odwoławczy w niniejszej sprawie powinien samodzielnie przeprowadzić postępowanie dowodowe, w tym przede wszystkim uwzględnić zasadne wnioski dowodowe obrońcy oskarżonej, sformułowane na stronie 12 oraz 13 apelacji z dnia 03 listopada 2021 r. oraz rozważyć uzupełniające przesłuchanie świadków na rozprawie apelacyjnej, a następnie - po dokonaniu własnej, prawidłowej oceny materiału dowodowego, zgodnej z wymogami wynikającymi z art. 7 k.p.k., wydać wobec E. R. wyrok uniewinniający, albowiem nie dopuściła się ona żadnego z zarzucanych jej czynów. W związku z tym zarzutem skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy E. R. Sądowi Okręgowemu Warszawa - Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy do ponownego rozpoznania w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skargi są zasadne.

Skarga na wyrok sądu odwoławczego uchylający wyrok sądu pierwszej instancji może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. (art. 539a § 3 k.p.k.). Stosownie do art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k., uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art.

439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, o której mowa w art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k., jako powód uchylenia przez sąd odwoławczy zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, zachodzi wówczas, gdy orzekający sąd pierwszej instancji naruszył przepisy prawa procesowego, co skutkowało, w realiach sprawy, nierzetelnością prowadzonego postępowania sądowego, uzasadniającą potrzebę powtórzenia (przeprowadzenia na nowo) wszystkich czynności procesowych składających się na przewód sądowy w sądzie pierwszej instancji (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., I KZP 3/19, OSNK 2019, z. 6, poz. 3).

Z uzasadnienia zaskarżonego skargą orzeczenia wynika, że podstawą wydania wyroku kasatoryjnego były braki uzasadnienia wyroku Sądu I instancji. Taka podstawa nie została wymieniona w art. 437 § 2 k.p.k., a z art. 455a k.p.k. wynika brak możliwości uchylenia wyroku Sądu I instancji z powodu braku spełnienia przez jego uzasadnienie wymogów określonych w art. 424 k.p.k. Sąd odwoławczy powołał wprawdzie stanowisko Sądu Najwyższego, z którego wynika, że to ograniczenie nie dotyczy sytuacji, gdy jednocześnie doszło do innych uchybień, ale rzecz w tym, że nie zostały one jednak wskazane w uzasadnieniu wyroku Sądu II instancji.

Podkreślić nadto należy, że w sprawie nie zachodzi potrzeba przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości. Sąd odwoławczy podniósł zastrzeżenia dotyczące sposobu odniesienia się przez Sąd I instancji do oceny dowodów, nie stwierdził jednak, że podczas ich przeprowadzenia doszło do takiego naruszenia prawa procesowego, które wymaga powtórzenia na nowo tej czynności procesowej przez Sąd I instancji. Zgodzić należy się z prokuratorem, że lektura uzasadnienia wyroku II instancji prowadzi do wniosku, że Sąd ten w istocie tylko dostrzegł potrzebę przeprowadzenia dowodu z dokumentów, to jest dokumentów znajdujących się w aktach osobowych oskarżonej, z których wynikają okresy jej absencji oraz dowodu z dokumentów w postaci akt pracowniczych pokrzywdzonych, dotyczących merytorycznej oceny ich pracy i zestawienia tych ocen z zeznaniami świadków dotyczących oceny pracy poszczególnych pracowników - pokrzywdzonych.

Poza zakres kognicji Sądu Najwyższego w postępowaniu skargowym wykracza odniesienie się do stanowiska obrońcy oskarżonej, który stwierdził konieczność dodatkowego przeprowadzenia innych dowodów. Podziela on jednak stanowisko, że pomimo tego w sprawie nie było potrzeby przeprowadzenia przewodu sądowego na nowo w całości.

Podsumowując, stwierdzone przez Sąd II instancji uchybienia nie uzasadniały wydania wyroku kasatoryjnego. W badanej sprawie – według dotychczas wyrażonego przez Sąd Okręgowy przekonania - zachodzi potrzeba przeprowadzenia na rozprawie przez ten Sąd jedynie tych przez niego wskazanych dowodów, które nie zostały przeprowadzone przed Sądem I instancji, ewentualnie – jeśli Sąd II instancji nie podziela oceny dowodów dokonanej przez Sąd I instancji i będącej podstawą przyjętych ustaleń faktycznych, które doprowadziły do uznania oskarżonej sprawcą zarzucanych jej czynów - dokonanie samodzielnej oceny tych dowodów.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.

[J.J.]

Jacek Błaszczyk Tomasz Artymiuk Małgorzata Gierszon